

rumque. Omnis enim plebs Aegyptiorum, secularibus artibus dedita, sub umbrâ urbium intra mœnia desidebat: eamque Israëlitis, ab omni ævo pastoribus infestam fecit; quod vires ipsorum, vegetosque & acres spiritus; homines sedentarij, opificesque non ferrent. *Cunæ. d. lib. cap. 5.* Quare etiam toties illud in libris politicorum Aristoteles iterat; optimam Rempublicam esse, cujus cives ex re rustica, atque ex pastione vivant, eò quòd ij, ex Legibus, se. resque suas regant: cùm habeant ex opere suo, quantum satis est ad vivendum; & tamen eis non liceat esse otiosis. Idcirco etiam in Rebus publicis olim rectè institutis, opifices civitate donati non fuerunt, sed peregrini erant: cùm ignava eorum hominum, desesque vita sit, neque ullum eorum opus, congruat cum virtute.

VI. Omnium rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agriculturâ melius, nil uberius, nil dulcius, nil libero homine dignius. *Cicer. 1. Offic. latè Joh. Baptist. Porta, lib. 1. villa, cap. 1. & seqq.* Quocirca veteres Romani, duo sola studia ingenuis hominibus reliquerunt, Agriculturam & Bellicam artem. *Dionys. Halycarnass. lib. 2.* Quia nempè viderunt, horum vitæ generum beneficio, homines ventri imperare, & illicitâ Venere minùs capi: artesque eas ad sustentandam & servandam Rempublicam utilissimas esse; nempè Agriculturam propter militum alimenta, & militiam propter tutelam agricolarum. Unde Cato *de re rusticâ* commemorat; Veteres, cùm bonum virum laudarent, ita laudare solitos: Bonum Agricolam, bonumque colonum. Et vt Varro *lib. 2. de re rusticâ* scribit: Illustrissimus quisque antiquorum, pastor fuit, & à plurimo pecore, plerique apud vetustissimos laudabantur. Meritoque obtineat oraculi vicem; omnes naturæ opes, quibus communis hominum vita sustentatur, telluris diligentissimo cultu contineri, & multiplicato fœnore reddi. vide eleganter & latè Dn. Herman. Latherum, *lib. 3. de censu, cap. 6. per discurs.* Congruit idèd æquitati, ut agricultura, & per consequens, Agricola non negligatur; tanquam fundamentum, quo innititur Reipublicæ machina universa: proindè pleræque leges, in ipsorum favorem promulgatæ fuerunt. vid. *Scip. Amirat. lib. 12. dissertat. polit. c. 3. fol. mibi 352. &c.*

VII. Usuris, seu redditibus annuis, Mit angelegten Gûlten/ oder auff Zins außgelihenem Gelt se, familiamque alere; an licitum Christiano: num item hoc ut fiat, è Republicâ sit? variè disputari potest. Sanè politicè non permittendum esse videtur, ut cives ex redditibus solum annuis vivant vide *Botero lib. 1. della ragion di stato, tit. della iustitia tra sudditi. fol. m. 27. &c.* Recitat Aristotel. Oxylum Eliorum Regem, prædia agrosque vetuisse ad mutuam pecuniam opponi. Et Locrensibus interdictum fuit, ne avitas venderent possessiones: quæ illuc omnia pertinebant, uti ne po-